

การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลา
โดยชุมชน ตำบลพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช*

THE DEVELOPMENT OF TOURISM ACTIVITIES BASED ON THE CONCEPT OF
CONTINUOUS MOBILITY TOURISM PHROM LOK SUBDISTRICT,
PHROM KHIRI DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

พรฟ้า สุทธิคุณ*, ลัญจกร นิลกาญจน์, ปัญญา เลิศไกร

Pornfar Sutthikhun*, Lunjakon Nillakan, Panya Lertkrai

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: Pornfarsutthikhun@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหากิจกรรมการท่องเที่ยว พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว และประเมินผลการใช้กิจกรรมการท่องเที่ยว ตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน เป็นการวิจัยกระบวนการวิจัยและการพัฒนา วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญจากบุคคลและกลุ่มคนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย กลุ่มชมรมการท่องเที่ยวพรหมโลก จำนวน 10 คน และกลุ่มการท่องเที่ยวบ้านในหมง จำนวน 8 คน และนักท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 100 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาหลักของการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ ด้านสภาพภูมิอากาศ และเส้นทางการเข้าถึง เส้นทางคมนาคมบางพื้นที่ไม่สะดวก และสภาพภูมิอากาศอาจเป็นอุปสรรคในการเดินทาง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย ขาดการจัดการที่เพียงพอ ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกไม่มั่นใจ และด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด การเผยแพร่ข้อมูลยังไม่ทั่วถึง ทำให้กิจกรรมยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง จากนั้นได้พัฒนาแนวทางการจัดการกิจกรรมโดยใช้ Promkiri MODEL ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมความพร้อมของทีมงานและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ และ OKRs (Objectives and Key Results) เพื่อกำหนดเป้าหมายและวัดผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งยกระดับมาตรฐานการให้บริการและการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อหลากหลายช่องทาง การประเมินผลพบว่า การนำ Promkiri MODEL ผสานกับการใช้ OKRs ทำให้นักกิจกรรมท่องเที่ยวมีโครงสร้างการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถติดตามตรวจสอบ และประเมินผลได้จริง การกำหนดเป้าหมายสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและนักท่องเที่ยว และลดข้อผิดพลาดในการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือของกิจกรรม



คำสำคัญ: กิจกรรมการท่องเที่ยว, การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน

Abstract

This research aimed to study the problems related to tourism activities, develop tourism activities, and evaluate the implementation of such activities based on the concept of Continuous Mobility Tourism. It employed a research and development (R&D) methodology, which included synthesizing concepts, theories, documents, and related studies, along with conducting in-depth interviews with experts, individuals, and groups involved in tourism activity development. The sample groups consisted of The Phrom Lok Tourism Club, consisting of 10 members, and the Ban Nai Mong Tourism Group, consisting of 8 members, together with 100 tourists in Phrom Lok Subdistrict, Phrom Khiri District, Nakhon Si Thammarat Province. The research findings revealed that Climate and accessibility certain transportation routes were inconvenient, and weather conditions could be an obstacle to travel. Facilities and safety - insufficient management led to a lack of confidence among tourists. Public relations and marketing - information dissemination was limited, resulting in the activities being relatively unknown. To address these issues, the research developed a management approach called the Promkiri MODEL, aimed at preparing the working team and stakeholders for tourism management. The model applied SWOT Analysis to analyze the situation and OKRs (Objectives and Key Results) to set goals and measure performance, while also enhancing service standards and promoting tourism through diverse communication channels. The evaluation results indicated that applying the Promkiri MODEL in combination with OKRs provided a clear operational structure, enabling effective monitoring, verification, and evaluation. The set objectives aligned with the needs of both the community and tourists, reduced errors in implementation, and enhanced the efficiency and credibility of tourism activities.

Keywords: Tourism Activities, Tourism Activity Development, Continuous Mobility Tourism

บทนำ

การท่องเที่ยวของประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมมีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นหนึ่งในแหล่งรายได้ที่สำคัญที่นำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ กระแสเงินตราไหลเวียนในประเทศ การสร้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ อีกทั้งยังมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนากระบวนโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมและขนส่ง รวมถึงการค้าและการลงทุน ที่ช่วยเพิ่มการขยายตัวและเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของประเทศไทย อ้างอิงจากบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว (Tourism Satellite Account: TSA) ในปี พ.ศ. 2562 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีผลิตภัณฑ์

มวลรวมภายในประเทศด้านการท่องเที่ยว (Tourism Gross Domestic Product: TGDP) มากถึง 3,005,552 ล้านบาท หรือเท่ากับสัดส่วนร้อยละ 17.79 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ดังนั้น เพื่อให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีการพัฒนาและกระจายผลประโยชน์ไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างต่อเนื่องและกว้างขวาง (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยว, 2565) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มีเป้าหมายหนึ่ง คือ การกระจายรายได้และลดความเหลื่อมล้ำของประเทศผ่านการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายดังกล่าวหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างร่วมมือผลักดันให้เกิดการท่องเที่ยวโดยชุมชนผ่านโครงการต่าง ๆ นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่มีผลสำคัญในการผลักดันการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีหลายประการ โดยแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) กำหนดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ประเด็นการท่องเที่ยว มี 6 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (Business Tourism) ส่งเสริมการประชุม สัมมนา นิทรรศการ และงานแสดงสินค้า (MICE) เพื่อเพิ่มรายได้จากนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย (Health, Wellness and Thai Traditional Medicine Tourism) พัฒนาไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพของภูมิภาค ส่งเสริมการบริการสุขภาพและความงาม รวมถึงการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ (Cruise and Marine Tourism) พัฒนาท่าเทียบเรือ ท่าเรือสำราญ และเส้นทางท่องเที่ยวทางทะเลเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยเรือสำราญ การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค (Regional Connectivity Tourism) เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างจังหวัด ระหว่างภูมิภาค และกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อกระจายรายได้ การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว (Tourism Ecosystem Development) สร้างระบบสนับสนุนด้านเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน การบริหารจัดการ และความยั่งยืนของการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (Creative and Cultural Tourism) ส่งเสริมอัตลักษณ์ท้องถิ่น นวัตกรรมทางวัฒนธรรม และการสร้างสรรค์กิจกรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวอย่างมีเอกลักษณ์ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์นี้มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การผลักดันให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวระดับโลกที่มีคุณภาพ ยั่งยืน และกระจายรายได้อย่างทั่วถึง (สถาบันนโยบายสาธารณะ, 2566)

การท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลา (Continuous Mobility Tourism) เป็นการแบ่งประเภทของการท่องเที่ยวโดยอาศัยหลักของการดำเนินกิจกรรมในเส้นทางการท่องเที่ยว (Activity-based) 1) การท่องเที่ยวที่ไม่ได้เคลื่อนที่ตลอดเวลา (Non Motion-based Tourism) เป็นการท่องเที่ยวจากจุดเริ่มต้นของการเดินทางไปยังสถานที่ปลายทาง โดยไม่มีกิจกรรมใดประกอบ เช่น การเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปยังเชียงใหม่ นอนพักที่โรงแรม 2 คืน แล้วจึงเดินทางกลับ 2) การท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลา (Motion-based Tourism) เป็นการท่องเที่ยวจากจุดเริ่มต้นของการเดินทางไปยังสถานที่ปลายทาง โดยมีกิจกรรมที่ถูกบรรจุไว้ในการเดินทาง เช่น การเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปยังจังหวัดนครนายก โดยระหว่างทางมีกิจกรรมล่องแก่ง ขับรถ ATV แล้วจึงนอนพักที่โรงแรม จากนั้นเดินทางไปปั่นน้ำตกที่เขื่อนขุนด่านปราการชล แล้วจึงเดินทางกลับ หรือการเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปยังจังหวัดภูเก็ต เพื่อเข้าร่วมงานแข่งไตรกีฬาประจำปี เป็นต้น โอกาสทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลา ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจการขนส่งมวลชนระดับท้องถิ่น (Local Mass Transit Service) Key Player: Content Creator (Influencer and Youtuber) ธุรกิจบริการประกันภัย ผู้จัดและออกแบบกิจกรรม จากสถิติดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าประชากรไทยมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตและโซเชียลมีเดียเพิ่มมากขึ้น โดยใช้งานแอปพลิเคชันที่มีผู้เล่นหลัก

เป็นผู้สร้างเนื้อหา (Content Creator) เช่น Influencer และ Youtuber โดยผู้สร้างเนื้อหา เหล่านี้ มีผลต่ออุปสงค์ในการบริโภคสินค้าและบริการ ไม่มากนักน้อย ดังนั้น ผู้สร้างเนื้อหา จึงมีบทบาทสำคัญในการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ สนับสนุนการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญ รวมไปถึงการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาด้วย กระบวนการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เป็นแนวคิดสำคัญที่ช่วยให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างยั่งยืน และเกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย โดยเฉพาะชุมชนท้องถิ่น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนักท่องเที่ยวเอง กระบวนการนี้ประกอบด้วย หลายขั้นตอนที่ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีบทบาทร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนเริ่มต้น ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงาน การตัดสินใจให้เป็นไปตามความต้องการ ตลอดจนการติดตาม ประเมินผล การแบ่งปันผลประโยชน์ โดยประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะกลับคืนสู่ชุมชนโดยตรง ซึ่งเป็นความต้องการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ทั้งการวางแผนเป้าหมาย การตัดสินใจการดำเนินกิจกรรมการรับ ผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันและการประเมินผล โดยประชาชนจะต้องมีอิสระ เต็มใจในการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเป็นผู้พัฒนาหรือเปลี่ยนแปลง โดยรับรู้ทุกขั้นตอนและรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนา อีกทั้งเป็นการฝึกฝนและพัฒนาคน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของสังคมให้สามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเองในที่สุด (Choibamroong, T., 2009) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวนั้น โดยสรุปการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การพัฒนาความสามารถหรือศักยภาพของประชาชนต่อการดูแลและการจัดการกับทรัพยากรที่มีให้ชุมชน ตลอดจนถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงในพื้นที่ของตนด้วย ได้แสดงให้เห็นว่า การท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวที่พึงประสงค์ของชุมชน ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการและประโยชน์จะกลับไปสู่ชุมชนโดยตรง (กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา, 2555)

ปัญหาสำคัญในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน (กมลนก เกียรติศักดิ์ชัย, 2562) มีหลายประเด็นที่ควรได้รับการพิจารณาเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ปัญหาแรก คือ การขาดความพร้อมและความเข้าใจของชุมชน ชุมชนหลายแห่งยังไม่เข้าใจแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาอย่างแท้จริง รวมถึงไม่รู้วิธีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ซึ่งส่งผลให้ขาดการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และไม่สามารถสร้างประสบการณ์ที่น่าสนใจและน่าจดจำให้นักท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้ ความไม่พร้อมในด้านการบริหารจัดการทำให้การจัดการกิจกรรมขาดประสิทธิภาพ อีกปัญหาสำคัญ คือ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เพียงพอ การท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลา จำเป็นต้องมีโครงสร้างพื้นฐานที่ดี เช่น เส้นทางคมนาคม ที่พัก และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวก หากชุมชนขาดสิ่งเหล่านี้จะทำให้การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวไม่ราบรื่นและไม่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะยาว ความยั่งยืนและการรักษาสิ่งแวดล้อม ก็เป็นอีกประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ การท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลา มักเกี่ยวข้องกับการเดินทางผ่านพื้นที่หลายแห่ง การควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวและการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งที่ท้าทาย หากไม่มีการวางแผนการจัดการที่ดี ในด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ ชุมชนหลายแห่งยังขาดกลยุทธ์การตลาดที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้การดึงดูดนักท่องเที่ยวเป็นเรื่องยาก ชุมชนควรพัฒนาการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ดีขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ในการสร้างความน่าสนใจและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยว อีกปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนา คือ การสนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

ในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นนโยบายที่ส่งเสริม งบประมาณในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หรือการฝึกอบรมบุคลากร สุดท้าย คือ ความพร้อมของทรัพยากรมนุษย์ การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้และทักษะ เฉพาะทาง เช่น การบริการ การนำเที่ยว และการบริหารจัดการ หากชุมชนขาดบุคลากรที่มีทักษะเหล่านี้ อาจทำให้ การพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวมีข้อจำกัดและไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีคุณภาพ

จากสภาพปัจจุบัน ปัญหาดังกล่าวที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว ตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรม การท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ รักษาความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม คงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ดั้งเดิม โดยการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชนนั้นจะ มุ่งเน้นในเรื่องของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนมีการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมกับกิจกรรม การท่องเที่ยวของชุมชนและส่งเสริมผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน อีกทั้งยังเป็นการท่องเที่ยว ที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเข้าไปมีส่วนร่วมในการสร้างประสบการณ์ทางด้านวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ของแต่ละท้องถิ่น นักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ร่วมกับชุมชน รวมไปถึงชุมชนไม่ต้องเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของ ตนเองเพื่อให้เข้ากับนักท่องเที่ยว โดยผ่านการท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาสร้างประสบการณ์ ผ่านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ในขณะเดียวกันชุมชนก็เกิดการสืบสานทางด้านวัฒนธรรม และชุมชนได้มีกิจกรรม การท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามา ท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อเกิดการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ทางภูมิปัญญาของชุมชนที่ก่อให้เกิดรายได้ อีกทั้งยังเป็นแนวทาง ในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน ให้กับชุมชนอื่น ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหากิจกรรมการท่องเที่ยว ตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดย ชุมชน ตำบลพรหมโลก อำเภอพรมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว ตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน ตำบล พรหมโลก อำเภอพรมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อประเมินผลการใช้กิจกรรมการท่องเที่ยว ตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดย ชุมชน ตำบลพรหมโลก อำเภอพรมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชนเป็นการวิจัย และพัฒนา (Research and Development R & D)

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหากิจกรรมการท่องเที่ยว ดำเนินการศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มชมรมการท่องเที่ยวพรหมโลก จำนวน 10 คน และกลุ่มการท่องเที่ยวบ้านในหมง จำนวน 8 คน และนักท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลพรหมโลก อำเภอพรมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 100 คน ซึ่งคัดเลือก จากผู้ที่ทำเนนกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในชุมชนมากกว่า 10 ปี เครื่องมือที่ใช้ แบบสัมภาษณ์, แบบสังเกต,



แนวทางการสนทนา กระบวนการสำรวจพื้นที่, ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติ, วิเคราะห์การเรียนรู้ของชุมชน, สัมภาษณ์เชิงลึก แบบการสำรวจและการสังเกต โดยศึกษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ และชุมชน วิเคราะห์วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ และกิจกรรมตามฤดูกาลที่สะท้อนความสัมพันธ์เชิงนิเวศกับการท่องเที่ยว แบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์เดี่ยวและกลุ่ม โดยใช้แนวทาง Ex-post facto approach ใช้ภาพถ่ายเหตุการณ์ในอดีต และข้อมูลออนไลน์เป็นสื่อประกอบ การสัมภาษณ์เชิงลึก (Deep Interview) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเปิดโอกาสให้อธิบาย วิเคราะห์ และเชื่อมโยงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวทั้งในอดีตและปัจจุบัน การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) สนทนาพร้อมกันครั้งละ 5 - 7 คน เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยน อธิบาย และเสริมข้อมูลในบรรยากาศไม่กดดัน อิงแนวคิดเชิงโครงสร้าง - หน้าที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน จนเกิดภาวะอิ่มตัวเชิงทฤษฎี (Theoretical Saturation) ตามแนวคิดของ Hammersley, M. & Atkinson, P. การศึกษาเชิงนิเวศวัฒนธรรม สำรวจระบบความเชื่อ ค่านิยม พิธีกรรม และวิถีชีวิตของชุมชน วิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับการสร้างและจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูล ตีความข้อมูลเชิงคุณภาพ จำแนกข้อมูลตามลำดับเหตุการณ์ วิเคราะห์ SWOT (Hammersley, M. & Atkinson, P., 2007)

ระยะที่ 2 การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว ใช้ข้อมูลจาก SWOT Analysis มาร่างกิจกรรมโดยผ่านกระบวนการ Focus Group Discussion กับกลุ่มชมรมการท่องเที่ยวพรหมโลก จำนวน 10 คน และกลุ่มการท่องเที่ยวบ้านในหมง จำนวน 8 คน และนักท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 100 คน วิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในชุมชน ผู้ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวในชุมชน รวมทั้งผู้ประกอบการท่องเที่ยวในชุมชน ทดลองใช้กิจกรรม กับกลุ่มทดลองขนาดเล็กซึ่งเป็นผู้ที่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอพรหมคีรี วัดผลด้วย OKRs (Objectives and Key Results) การวิเคราะห์ข้อมูล Analytic Induction, Typological Analysis, Constant Comparison

ระยะที่ 3 เผยแพร่และประเมินประสิทธิผลของกิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน เครื่องมือเก็บข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่มีประสบการณ์ตรง คือกลุ่มชมรมการท่องเที่ยวพรหมโลก จำนวน 10 คน และกลุ่มการท่องเที่ยวบ้านในหมง จำนวน 8 คน การสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคลเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินผลการใช้การจัดการในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน ในกระบวนการนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการสัมภาษณ์บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ตรงในด้านการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการตั้งคำถามที่มีความลึกซึ้งและเปิดโอกาสให้ผู้สัมภาษณ์สามารถแสดงความคิด ความรู้สึก และมุมมองที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลา

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 สภาพปัญหาของกิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลา โดยชุมชน การท่องเที่ยวในพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช มีศักยภาพที่สามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน โดยการวิเคราะห์ SWOT ของชุมชน พบว่า มีจุดแข็งหลายประการที่สามารถใช้ในการดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น ทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงามและวัฒนธรรมที่หลากหลายที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ซึ่งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม



และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถส่งเสริมให้การท่องเที่ยวในพื้นที่เจริญเติบโตได้อย่างมีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม ชุมชนก็เผชิญกับจุดอ่อนบางประการที่อาจเป็นอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยว เช่น การขาดสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานอย่างถนนหนทางที่เข้าถึงยาก หรือที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการขาดความรู้และทักษะในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งทำให้ชุมชนไม่สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีได้เต็มที่

สภาพปัญหาของกิจกรรมการท่องเที่ยวบ้านในหมง ปัญหาหลักที่พบ ได้แก่ 1) ปัญหาการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การทิ้งขยะจากนักท่องเที่ยวและชุมชน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยไม่มีขอบเขต 2) ข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เส้นทางเดินป่ายังไม่มีมาตรฐานด้านความปลอดภัยเพียงพอขาดข้อมูลนำเที่ยวและป้ายบอกทาง จุดพักและห้องน้ำไม่เพียงพอ 3) ปัญหาด้านบุคลากรและไกด์นำเที่ยว ขาดการอบรมด้านความปลอดภัย 4) การประชาสัมพันธ์และการตลาดที่ไม่มีประสิทธิภาพ การโปรโมตแหล่งท่องเที่ยวไม่เป็นระบบ ขาดกลยุทธ์ทางการตลาดออนไลน์ และ 5) ปัญหาการควบคุมนักท่องเที่ยว ทำให้เกิดความแออัดในบางช่วงเวลา ขาดแนวทางควบคุมพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

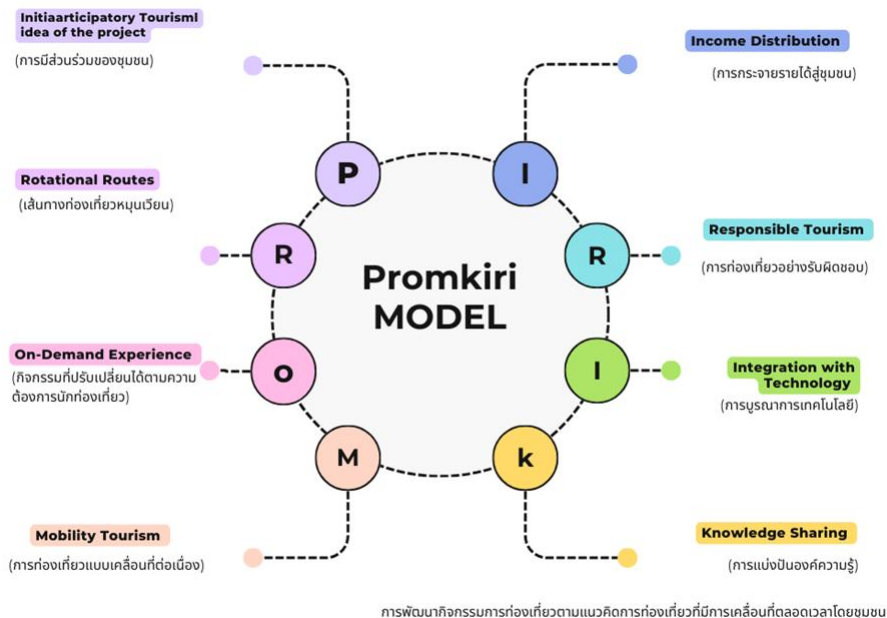
สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมทางน้ำตกบาตรุ่งอรุณสายบุญแห่งศรัทธา สายธาราท่าเวตดา อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาหลักที่พบ ได้แก่ 1) ด้านสภาพภูมิอากาศและเส้นทางการเข้าถึง ซึ่งไม่มีระบบแจ้งเตือนสภาพอากาศที่ชัดเจน ทำให้การวางแผนการเดินทางมีข้อจำกัด เส้นทางเข้าถึงเป็นถนนดินธรรมดาที่มีลักษณะลื่นและมีระดับน้ำขึ้นลงตามฤดูกาล ทำให้การเดินทางลำบาก ขาดระบบบริหารจัดการข้อมูลด้านความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ 2) ปัญหาด้านกิจกรรมและความน่าสนใจ พบว่า รูปแบบกิจกรรมขาดความต่อเนื่องและความหลากหลาย โดยมีการจัดกิจกรรมเพียงเดือนละสองครั้ง ส่งผลให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความสะดวก 3) ด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด พบว่า กิจกรรมยังไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะทางช่องทางออนไลน์ ทำให้กิจกรรมยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง 3) ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย พบว่า โครงสร้างพื้นฐาน เช่น จุดพักนักท่องเที่ยว ห้องน้ำ และจุดบริการข้อมูลยังไม่เพียงพอ

สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมนาข้าวที่นาเรียงเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวิถีพรหมคีรี อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาหลักที่พบ ได้แก่ 1) ปัญหาด้านพื้นที่และสภาพภูมิอากาศ สภาพอากาศที่แปรปรวนส่งผลให้บางช่วงไม่มีน้ำเพียงพอสำหรับการปลูกข้าว ซึ่งกระทบต่อกิจกรรมที่ต้องอาศัยความต่อเนื่อง เช่น การดำนาและการเก็บเกี่ยว 2) ปัญหาด้านกิจกรรมและความต่อเนื่อง เนื่องจากกิจกรรมท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับฤดูกาล เช่น การดำนาและการเก็บเกี่ยว ทำให้ไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ขาดห้องน้ำและจุดพักผ่อนที่เหมาะสม ไม่มีป้ายบอกเส้นทางหรือข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมที่ชัดเจน 4) ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด ยังขาดกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ ส่งผลให้การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมีข้อจำกัด

ระยะที่ 2 กิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและนำมาพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน ซึ่งได้พัฒนาเป็น “Promkiri MODEL” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทีมงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวทุกจุด มีความพร้อมและสามารถให้บริการนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ Promkiri MODEL เน้นการ



เตรียมความพร้อมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ การจัดการที่เป็นระบบ รวมถึงการสร้างความเข้าใจในบริบทของชุมชนและพื้นที่ท้องถิ่น เพื่อให้กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความสอดคล้องและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีคุณภาพ



ภาพที่ 1 Promkiri MODEL

“Promkiri Continuous Mobility Tourism Model” เป็นแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนพหุมิติที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน การท่องเที่ยวแบบหมุนเวียน การปรับเปลี่ยนกิจกรรมตามความต้องการ การบูรณาการเทคโนโลยี และการกระจายรายได้อย่างยั่งยืน ซึ่งช่วยให้ชุมชนสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวของตนเองได้อย่างต่อเนื่องและสร้างประสบการณ์ที่ไม่ซ้ำซากสำหรับนักท่องเที่ยว

เมื่อกิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชนได้รับการพัฒนาแล้ว จะมีการประเมินผลการดำเนินงานด้วยการใช้ระบบ OKRs (Objectives and Key Results) กับนวัตกรรมกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน ผู้วิจัยได้เผยแพร่แนวคิดกิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาแก่ กลุ่มการท่องเที่ยวบ้านในหมง และกลุ่มชมรมการท่องเที่ยวพหุมิติ จังหวัดนครราชสีมา พร้อมดำเนินการ สัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อประเมินผลการใช้นวัตกรรม พบข้อมูลสำคัญ ดังนี้ การรับรู้และการยอมรับ กลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจแนวคิดการท่องเที่ยวแบบเคลื่อนที่ตลอดเวลาในระดับสูง สนใจนำแนวคิดไปปรับใช้ในบริบทของชุมชนตนเอง ชุมชนเริ่มทดลองจัดกิจกรรมท่องเที่ยวตามแนวคิดนี้และได้รับผลตอบรับเชิงบวกจากนักท่องเที่ยว ผลกระทบต่อชุมชน สามารถพัฒนาแพ็คเกจท่องเที่ยวตามแนวคิดนี้ มีแนวโน้มเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีข้อดี คือ เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและกระตุ้นบทบาทชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว ข้อจำกัด คือ ความท้าทายในการบริหารจัดการ และการปรับกิจกรรมให้เหมาะกับกลุ่มนักท่องเที่ยวหลากหลาย ประสิทธิภาพการทำงานและการใช้ OKRs ช่วยให้



การดำเนินงานมีระบบ ชัดเจน และตรวจสอบได้ง่าย เพิ่มประสิทธิภาพของกิจกรรมในแต่ละด้าน การใช้ OKRs กับนวัตกรรมกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทของชุมชน นวัตกรรมสามารถเผยแพร่ให้ชุมชนอื่นนำไปใช้ต่อยอดได้ในอนาคต

ระยะที่ 3 ประเมินประสิทธิผลของกิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน กิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน “Promkiri MODEL” เผยแพร่ขยายผลการใช้งานกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ โดยเผยแพร่ให้ผู้บริการท่องเที่ยว ดังนี้

1. บ้านในหมง พรหมคีรี การนำกิจกรรมไปใช้ ในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน โดยปรับปรุงกิจกรรมเสริม ที่เป็นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม รวมถึงการพัฒนาการบริการ (กลยุทธ์การสร้าง ความสัมพันธ์กับลูกค้า) ให้เป็นไปในมาตรฐานเดียวกันเพื่อสร้างมาตรฐานและความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว และมีการประเมินผลด้วย OKRS มีผล ดังนี้ จากการดำเนินการ ผ่านเกณฑ์การประเมินวัตถุประสงค์ที่ 1 การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน 1 ข้อ การพัฒนากิจกรรมใหม่ วัตถุประสงค์ที่ 2 การบริการที่เป็นมาตรฐานชุมชนสอดคล้องกับการบริการเป็นมิตร 2 ข้อ ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานบริการการต้อนรับ จัดอบรมการบริการและการให้ข้อมูล วัตถุประสงค์ที่ 3 การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ผ่านทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ ภาพถ่ายกิจกรรมของนักท่องเที่ยว 3 กิจกรรม ทำคอนเทนต์สื่อออนไลน์ Facebook 3 คอนเทนต์ โพสต์คลิป tiktok 3 คลิป

2. พรหมโลกและพรหมคีรีโดดเด่นด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และการให้บริการที่เป็นมิตร และต่อเนื่อง การนำแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน (Continuous Mobility Tourism) มาปรับใช้ ช่วยให้สามารถวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวและออกแบบกิจกรรมที่ตอบโจทย์เฉพาะกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ แนวทางดังกล่าวยังช่วยเพิ่มระดับความท้าทายในกิจกรรมท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มองหาประสบการณ์การผจญภัยและความแปลกใหม่ ซึ่งจะช่วยยกระดับศักยภาพการท่องเที่ยวของชุมชนให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ดียิ่งขึ้น ในระยะเวลา 1 ไตรมาสที่ผ่านมา ได้มีการนำแนวคิด OKRs (Objectives and Key Results) มาใช้เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์หลัก 3 ข้อ จากการดำเนินการ ผ่านเกณฑ์การประเมินวัตถุประสงค์ที่ 1 การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน 1 ข้อ การพัฒนากิจกรรมใหม่ วัตถุประสงค์ที่ 2 การบริการที่เป็นมาตรฐานชุมชนสอดคล้องกับการบริการเป็นมิตร 2 ข้อ ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานบริการการต้อนรับ จัดอบรมการบริการและการให้ข้อมูล วัตถุประสงค์ที่ 3 การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ผ่านทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ ภาพถ่ายกิจกรรมของนักท่องเที่ยว 3 กิจกรรม ทำคอนเทนต์สื่อออนไลน์ Facebook 2 คอนเทนต์ โพสต์คลิป tiktok 2 คลิป

อภิปรายผล

1. สภาพปัญหาของกิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชนพบว่า ปัญหาที่พบจะเป็นด้านสภาพภูมิอากาศและเส้นทางการเข้าถึง ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย ด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด พบว่า กิจกรรมยังไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยรัตน์ จุสปาโล การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนดังกล่าวยังมีปัญหา ได้แก่ ปัญหาด้านการเข้าถึง

ชุมชน ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การขาดและถูกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ก่อให้เกิดปัญหาด้านฝุ่นละออง เป็นต้น (ชัยรัตน์ จุสปาโล, 2561) สอดคล้องกับ วรุณี ภักดีบุรุษ พบว่า ในการดำเนินงานเพื่อจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชนของบ้านดอนซาก ตำบลห้วยงู อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาทนั้น ก่อนการดำเนินการมีการวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้อง พบว่า ได้แก่ ปัญหาด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวชุมชน ปัญหาด้านการเข้าถึงชุมชน ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาด้านความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน ซึ่งเป็นผลกระทบทางลบที่จะมีต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชนของบ้านดอนซาก (วรุณี ภักดีบุรุษ, 2563) สอดคล้องกับการวิจัยของ ดาววาร์ด และลัมสตัน โดยศึกษาเส้นทางการขี่จักรยานเพื่อการท่องเที่ยวที่ชื่อว่า 'Cycle and See' ในเขต Straffordshire Moorlands ประเทศอังกฤษ ผลวิจัยพบว่า โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้มีสิ่งแวดล้อมข้างทางสำหรับผู้ขี่จักรยาน เช่น สัญญาณป้าย จุดบอกทางบนถนน ร้านสะดวกซื้อบริเวณใกล้เคียง ภัตตาคารอาหารเพื่อแวะพักจอด เป็นต้น (Paul D. & Les L., 2001) และ สอดคล้องกับการศึกษาของเวสตัน และโมตา ปัญหาที่พบ คือ เรื่องของเส้นทางและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่ยังไม่เพียงพอและยังไม่ได้ออกแบบมาเพื่อการท่องเที่ยวโดยจักรยาน การเดินและการปั่นเขาอย่างเหมาะสม (Richard W. & Jose C. M., 2012)

2. การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน โดยการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน ได้พัฒนาเป็น “Promkiri MODEL” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทีมงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวทุกจุด มีความพร้อมและสามารถให้บริการนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ Promkiri MODEL เน้นการเตรียมความพร้อมในทุกด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน ผู้วิจัยใช้หลักการ SWOT ในการวิเคราะห์โดยเน้นประเด็นต่าง ๆ การใช้ระบบ OKRs (Objectives and Key Results) เพื่อกำหนดเป้าหมายของกลุ่มวิสาหกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตรเชิงผสมผสาน การใช้ OKRs เป็นเครื่องมือในการวางแผนการทำงานที่ช่วยให้กลุ่มมีความชัดเจนในการกำหนดเป้าหมายและสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การให้บริการการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานและสอดคล้องกับจุดยืนการบริการที่เป็นมิตร และการทำการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง การใช้เครื่องมือและช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ เช่น โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ และการประชาสัมพันธ์ในชุมชน (นภดล รมโพธิ์, 2561) สอดคล้องกับการวิจัยของ ชัยวงศ์ ศิลาวัฒน์ ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว (Activities) พบว่า กิจกรรมทางการท่องเที่ยวสามารถก่อให้เกิดการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีมีการจัดกิจกรรมบ่อยครั้งในแต่ละปี และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวสามารถสะท้อนเอกลักษณ์เฉพาะตนทางวัฒนธรรม (ชัยวงศ์ ศิลาวัฒน์, 2563) สอดคล้องกับ ศิริรัฐ สมสาร การพัฒนาการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวโดยชุมชนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม คือ การจัดทำสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงจุดเด่นของชุมชน เนื่องจากชุมชนเป็นพื้นที่ราบสูง ช่วงอากาศหนาวจะเกิดหมอกเนืงขึ้น มีหมอกหนา สัมผัสได้ถึงบรรยากาศที่หนาวเย็น อุณหภูมิติดลบ (ศิริรัฐ สมสาร, 2560) สอดคล้องกับ พรหมภัสสร ชุณหบุญญทิพย์ การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงวัฒนธรรมและเชิงนิเวศของกลุ่มจังหวัดหัตถ์สนุก (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) สามารถจัดรายการนำเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงวัฒนธรรมและเชิงนิเวศได้หลากหลายตามความเหมาะสมและเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว คือ รายการทัวร์วันเดียวแบบเข้าไป - เย็นกลับ (พรหมภัสสร ชุณหบุญญทิพย์,

2562) และสอดคล้องกับ Nancy, M. H. et al. ลักษณะเฉพาะของธุรกิจการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติในดาโกตาเหนือ Characteristics of Nature-based Tourism Enterprises in North Dakota ได้เสนอแนวคิดว่าการท่องเที่ยว นันทนาการกลางแจ้ง เป็นรูปแบบใหม่ที่เพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แนวทางการส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยว นันทนาการกลางแจ้ง ในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติของดาโกตาเหนือ ลักษณะเฉพาะของธุรกิจการท่องเที่ยวในแหล่ง ธรรมชาติมีปัจจัยที่สนับสนุนการขยายตัวของกิจกรรมท่องเที่ยว นันทนาการกลางแจ้งที่สนองความต้องการของ นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ (Nancy, M. H. et al., 2004)

3. ประเมินประสิทธิผลของกิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดย ชุมชน การใช้กิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน “Promkiri MODEL” การนำ แนวคิด “Promkiri MODEL” ผสานกับการใช้ OKRs (Objectives and Key Results) ทำให้การดำเนินกิจกรรม ท่องเที่ยวมีโครงสร้างที่ชัดเจนและสามารถติดตามผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถกำหนดเป้าหมายที่สอดคล้อง กับความต้องการของชุมชนและกลุ่มนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม การดำเนินงานเป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้ ลดข้อผิดพลาดและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน สอดคล้องกับ ปัญจพร ธนาวชิรานันท์ การพัฒนาเส้นทาง การท่องเที่ยวชุมชนสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐมเป็นฐาน จากการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวใน ชุมชนสนามจันทร์กับสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน สามารถผูกเส้นทางท่องเที่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ได้ดังนี้ 1) Rong Way รีสอร์ท 2) สวนเจ็ญร์ 3) ร่วมทำกิจกรรมในชุมชน 4) ร้านค้าร้านอาหารในชุมชน ซึ่งชุมชนสนามจันทร์มี จุดเด่นที่หลากหลาย มีความน่าสนใจและมีโอกาสที่นักท่องเที่ยวจะเข้ามาเยี่ยมชมในชุมชนด้วยหลายวัตถุประสงค์ ได้แก่ การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน ท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ ศึกษาดูงาน เป็นต้น (ปัญจพร ธนาวชิรานันท์, 2563) สอดคล้องกับชัยวงศ์ ศิลาวัฒน์ การมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน ในการกำหนด นโยบาย การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการสร้างโอกาสให้ชุมชนหารายได้จากกิจกรรมท่องเที่ยว รูปแบบเส้นทาง การท่องเที่ยวศิลปะเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มจังหวัดล้านนา จากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่นา ทร์พยากรในพื้นที่มาสร้างสรรค์เป็นแหล่งท่องเที่ยวศิลปะ (ชัยวงศ์ ศิลาวัฒน์, 2563) และสอดคล้อง Nancy, M. H. et al. ได้เสนอแนวคิดว่าการท่องเที่ยว นันทนาการกลางแจ้ง เป็นรูปแบบใหม่ที่เพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวของดาโกตาเหนือ ในอดีตผู้ประกอบการท่องเที่ยวมีรายได้เพียงส่วนน้อยจากกิจกรรมท่องเที่ยว นันทนาการ กลางแจ้ง ปัจจุบันมีผู้ประกอบการท่องเที่ยวรายใหม่ๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และมองเห็นโอกาสทางธุรกิจของการ ให้บริการท่องเที่ยวกิจกรรมท่องเที่ยว นันทนาการกลางแจ้งที่เป็นที่นิยมมากขึ้น (Nancy, M. H. et al., 2004)

สรุปผลการวิจัย ปัญหาหลักที่ส่งผลการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ สภาพภูมิอากาศและเส้นทางคมนาคม ยากต่อการเข้าถึง ขาดระบบแจ้งเตือนสภาพอากาศและสิ่งอำนวยความสะดวก การประชาสัมพันธ์ไม่ครอบคลุม โดยเฉพาะช่องทางออนไลน์ ความต่อเนื่องของกิจกรรมและการมีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนาเน้นการเสริมสร้าง ความพร้อมของผู้จัดกิจกรรม การออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ท้องถิ่น และใช้การ วิเคราะห์ SWOT เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของกิจกรรม ตลอดจนการนำระบบ OKRs (Objectives and Key Results) มาใช้ในการกำหนดเป้าหมายและติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความชัดเจน ในการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและตลาดที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ผลการประเมิน พบว่า การประยุกต์ใช้แนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาผสานกับระบบ OKRs ช่วยให้การบริหาร

จัดการกิจกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดความซับซ้อนในการดำเนินงาน มีระบบการวางแผนและติดตามผลที่ชัดเจน ตลอดจนเพิ่มศักยภาพในการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ยังเน้นการสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อขยายการรับรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน

สรุปและข้อเสนอแนะ

การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน ต้องได้รับสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน รัฐบาลควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการออกแบบและพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและสามารถสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนได้อย่างยั่งยืน มีการจัดสรรงบประมาณ ควรมีการจัดสรรงบประมาณหรือแหล่งทุนสำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ท่องเที่ยว รวมถึงการฝึกอบรมทักษะให้กับชุมชนเพื่อเตรียมพร้อมในการจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ การพัฒนากฎหมายและข้อบังคับที่สนับสนุน การกำหนดนโยบายที่สนับสนุนการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนโดยเน้นการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชน ควรมีกรอบกฎหมายที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา แต่ยังสามารถรักษาสมดุลทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชนได้ ข้อเสนอแนะเชิงบริหาร มีการวางแผนและการจัดการกิจกรรมที่มีระบบ ควรมีการจัดทำแผนการดำเนินงานที่เป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งรวมถึงการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อประเมินผลความสำเร็จของกิจกรรม ควรมีการฝึกอบรมและพัฒนาผู้นำท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้นำชุมชนควรได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการใช้เทคโนโลยีในการติดตามผลและปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ การสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน การสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ และชุมชน จะช่วยให้การดำเนินการจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถรับมือกับปัญหาหรือข้อจำกัดได้ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ควรมีการศึกษาและวิจัยในเชิงลึก ควรมีการศึกษาและวิจัยอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับผลกระทบของการท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถปรับปรุงกลยุทธ์การพัฒนาให้เหมาะสมและยั่งยืน การใช้เทคโนโลยีในการวิเคราะห์ข้อมูล ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการท่องเที่ยวชุมชนและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนสามารถสร้างทักษะและความเข้าใจให้กับบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป ควรการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของการท่องเที่ยว การวิจัยเปรียบเทียบผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาของชุมชนในพื้นที่ต่าง ๆ จะช่วยให้เห็นถึงความแตกต่างในแง่ของผลลัพธ์ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ควรการวิจัยด้านการตลาดท่องเที่ยว การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในกิจกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดที่มีการเคลื่อนที่ตลอดเวลาโดยชุมชนจะช่วยให้ในการกำหนดกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสม และควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืนควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถรักษา

เอกสารอ้างอิง

- กมลนก กิยรติศักดิ์ชัย. (2562). การสังเคราะห์การท่องเที่ยวโดยชุมชน: โอกาสหรืออุปสรรคต่อการพัฒนาแบบยั่งยืน. วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 19(2), 119-190.
- กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา. (2555). การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยว. (2565). รายงานผลการดำเนินงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ชัยรัตน์ จุสปาโล. (2561). การพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน พื้นที่ชุมชนเกาะหมาก ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- ชัยวงศ์ ศิลาววัฒน์. (2563). การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงศิลปะของกลุ่มจังหวัดลำนานา. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร. วิทยาเขตแพร่, 7(1), 75-89.
- นภดล รมโพธิ์. (2561). พัฒนาการและชีวิตด้วยแนวคิด OKRs. นนทบุรี: เอ็นพี อินเทลลิเจนซ์.
- ปัญจพร ธนาวิชานันท์. (2563). การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐมเป็นฐาน. วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน, 26(2), 97-112.
- พรหมภัสสร ชุณบุญญทิพย์. (2562). การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงวัฒนธรรมและเชิงนิเวศ ของกลุ่มจังหวัดหัตถ์สนุก สกลนคร นครพนม มุกดาหาร. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ครั้งที่ 13: ตามรอยพระยุคลบาท เกษตรศาสตร์กำแพงแสน. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- วรวิมล รักดีบุรุษ. (2563). ปัญหาและศักยภาพของการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชนของบ้านดอนซาก ตำบลห้วยงู อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท. วารสารพัฒนศาสตร์, 3(1), 40-42.
- ศิริรัฐ สมสาร. (2560). การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวโดยชุมชนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมบ้านหินสอ หมู่ที่ 6 ตำบลปลาปาก อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย. เรียกใช้เมื่อ 25 กันยายน 2566 จาก https://www2.huso.tsu.ac.th/ncom/csd/csdfuf_pdf/c141.pdf
- สถาบันนโยบายสาธารณะ. (2566). แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580). เรียกใช้เมื่อ 25 กันยายน 2566 จาก https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
- Choibamroong, T. (2009). The role of local government organizations and sustainable tourism development based on the concept of sufficiency economy. Bangkok: King Prajadhipok's Institute.
- Hammersley, M. & Atkinson, P. (2007). Ethnography: Principles in Practice. Philadelphia: Taylor & Francis.
- Nancy, M. H. et al. (2004). Characteristics of Nature-based Tourism Enterprises in North Dakota. Fargo: Agribusiness & Applied Economics Report.

- Paul D. & Les L. (2001). The development of recreational cycle routes: an evaluation of user needs. *Managing Leisure*, 6(1), 50-60.
- Richard W. & Jose C. M. (2012). Low Carbon Tourism Travel: Cycling, Walking and Trails. *Tourism Planning & Development*, 9(1), 1-3.